

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
REPUBLIC OF UZBEKISTAN MINISTRY OF HIGHER AND SECONDARY SPECIAL
EDUCATION
МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКА УЗБЕКИСТАН

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ НОМИДАГИ ЖИЗЗАХ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
IN THE NAME OF ABDULLA QADIRI JIZAK STATE PEDAGOGICAL INSTITUTE
ДЖИЗАКСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ ИМЕНИ
АБДУЛЛЫ КАДИРИ

**«ТАЪЛИМДА ФИЛОЛОГИЯНИ
РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ГЛОБАЛ МАСАЛАЛАРИ»
МАВЗУСИДАГИ ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
АНЖУМАН МАТЕРИАЛЛАРИ**

2022 йил 7 май

**GLOBAL ISSUES OF DEVELOPMENT OF PHILOSOPHY IN
EDUCATION**

Proceedings of the international scientific-practical conference
May 7, 2022

**ГЛОБАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ФИЛОЛОГИИ В
ОБРАЗОВАНИИ**

Материалы международной научно-практической конференции
7 мая 2022 г.

Жиззах – 2022

Jizzax - 2022

Джизак – 2022

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKACI OЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

**REPUBLIC OF UZBEKISTAN MINISTRY OF HIGHER AND SECONDARY SPECIAL
EDUCATION**

**МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКА УЗБЕКИСТАН**

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ НОМИДАГИ ЖИЗЗАХ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

IN THE NAME OF ABDULLA QADIRI JIZAK STATE PEDAGOGICAL INSTITUTE

**ДЖИЗАКСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ ИМЕНИ
АБДУЛЛЫ КАДИРИ**

**«ТАЪЛИМДА ФИЛОЛОГИЯНИ
РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ГЛОБАЛ МАСАЛАЛАРИ»**

**«GLOBAL ISSUES OF DEVELOPMENT OF PHILOSOPHY IN
EDUCATION»**

**«ГЛОБАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ФИЛОЛОГИИ В
ОБРАЗОВАНИИ»**

**Халқаро илмий-амалий анжумани материаллари
2022 йил 7 май**

**Материалы международной научно-практической конференции
7 мая 2022 г.**

**Proceedings of the international scientific-practical conference
May 7, 2022**

Жиззах - 2022

Jizzax - 2022

Джизак - 2022

ЎЎК: 811.512.131
811.111
811.521
82/821.0
82/820

“Таълимда филологияни ривожлантиришнинг глобал масалалари” мавзусидаги халқаро илмий-амалий анжумани материаллари. Мақолалар тўплами. – Toshkent: “Innovatsiya-Ziyo”, 2022, 496 б.

Ушбу тўплам Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 7 мартдаги 101-Ф сонли Фармойиши асосида Жиззах давлат педагогика институтида 2022 йил 7 май куни ўтказилган “Таълимда филологияни ривожлантиришнинг глобал масалалари” мавзусидаги халқаро миқёсдаги илмий-амалий анжуман (онлайн) материалларидан ташкил топган.

Тўплам материалларидан мутахассислар, ўқитувчилар, тадқиқотчилар ҳамда магистратура ва бакалавриат талабалари фойдаланишлари мумкин.

Тахрир ҳайъати:

1. Жуманазаров У.А., ф.ф.д., проф.
2. Ибрагимова Ф.Э., ф.ф.н., доц.
3. Сиддиқова Ш.И. филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доц.
4. Насруллаев Э.Ж., филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доц.
5. Болтаева Б.И., филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доц.
6. Хаджимусаева Н.Э., филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD).

Мақолаларни тўловчи ва нашр учун масъул:
ф.ф.д., проф.в.б. Жуманазарова Г.У.

Мақола ва тезисларнинг илмий савияси, маълумотларнинг ҳаққонийлигига муаллифларнинг ўзлари масъулдирлар.

МАҚОЛАЛАР АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ НОМИДАГИ ЖИЗЗАХ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИНИНГ «БОШЛАНҒИЧ ТАЪЛИМ НАЗАРИЯСИ ВА АМАЛИЁТИ» КАФЕДРАСИДА ТАХРИР ЭТИЛГАН ВА ИНСТИТУТ КЕНГАШИ ТОМОНИДАН НАШРГА ТАВИЯ ЭТИЛГАН.

ISBN 978-9943-7816-7-2

© “Innovatsiya-Ziyo”, 2022.

5. К.Г.Алиев. К вопросу о гаргарах и территории их расселения. Докл.АН Аз ССР, 1981, № 1; Г.А.Гейбуллаев. О происхождении некоторых этнопонимов Азербайджана. АЭС, Баку, 1981, вып.4.
6. География. М., 1964.
7. Q.Qeybullayev. Qarabağ (etnik və siyasi tarixinə dair). Bakı, 1990.
8. Г.Гейбуллаев. К этногенезу азербайджанцев. Баку, 1991.
9. M.Seyidov. Azərbaycan xalqının soykökünü düşünərkən. Bakı, 1989.
10. Muxammed Ababi Aktaşi. Дербенднаме. Махачкала, 1992.
11. N.Əsgərov. Areal türk onomastik vahidlərinin lingvistik xüsusiyyətləri. B., 2005.
12. R.Eyvazova. Əfqanıstanda türk mənşəli toponimlər. Bakı, 1995.
13. S.Əliyarov. “Kitabi-Dədəm Qorqud” əlyazmaları üzərində çalışmalar. Azərbaycan filologiyası məsələləri. Elm, 1991.
14. В.И.Абаев. Осетинский язык и фольклор. Т., М.-Ф., 1949.
15. В.Б.Виноградов. Сиракский союз племен на Северном Кавказе – Сов.Арх., 1965, № 1.

SHIFOBAXSH O‘SIMLIK NOMLARINING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI (sedana dorivor o‘simligi misolida)

Abuzalova Mehriniso Qodirovna- filologiya fanlari doktori, professor. Buxoro davlat universiteti professori. @Abuzalova (O‘zbekiston)

Islomova Shahnoza Iskandar qizi- Buxoro davlat universiteti magistranti. shaxnozaislomova97@gmail.com. (O‘zbekiston)

Mirjonov Nosir Numonovich- Buxoro davlat universiteti magistranti. @Mirjonov (O‘zbekiston)

Annotatsiyasi. Maqolada o‘zbek tilida turlicha nomlar bilan ataladigan shifobaxsh o‘simlik nomlarini lingvistik izohlash, keng omma uchun tushunarli bo‘lgan variantlarni o‘rganish, dorivor o‘simlik nomlarining etimologik tavsiflari xususiyatlari xususida so‘z boradi.

Kalit so‘zlar: tilshunoslik, tibbiy lingvistika, tibbiy birliklar, tibbiyot terminologiyasi, shifobaxsh o‘simliklar, dorivor g'oyohlar, xalq tabobati, dorishunoslik (farmatsevtika), o‘simlik nomlari.

Mustaqillik yillarida milliy o‘zligimizni anglash, xalq ma’naviyatini yuksaltirish, o‘zbek tilining qo‘llanish doirasini kengaytirishga alohida e’tibor berildi. Natijada tilning xalq tarixi, madaniyati va ma’naviyatining o‘ziga xos ifodasi, yuksak estetik qimmat hamda hadsiz ifoda imkoniyatlariga ega xazina ekanligi yanada oydinlashdi. O‘zbek tiliga Davlat tili maqomining berilishi, “Davlat tili to‘g‘risida”gi Qonunning qabul qilinishi, “O‘zbek tilining Davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeyini tubdan oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmon²ning qabul qilinishi o‘zbek tiliga bo‘lgan e’tiborning yuksak darajada ekanligining, ona tilimizning davlat tili maqomidagi ijtimoiy nufuzi oshayotganining nishonasidir. Bu yo‘nalishda qaror va farmonlarning qabul qilinishi ona tilimizning barcha sohalarida davlat tili sifatida keng qo‘llanishiga erishishdan iboratdir.

Tibbiyotda mavjud bo‘lgan va bemorlar uchun ishlatiladigan dori -darmonlar xususiyatlari, ta’siri, kasalliklar nomlari, shifobaxsh o‘simlik nomlari, shifokorlar nutqida uchraydigan ko‘plab so‘zlar bemorlar va ularning yaqinlari uchun tushunarsizdir. Chunki, tibbiy atamalarning deyarli ko‘pchiligi lotin yoki ingliz tilidadir. Bugungi kunda tilshunosligimiz oldidagi dolzarb masalalardan biri milliy tibbiyot tilini yaratish masalasidir. Tibbiyot terminologiyasi dunyoda eng qadimgi maxsus atamalardan biri hisoblanadi. Bu leksikaning ixtisoslashgan sohasi, tilshunoslik fanidir, u o‘rganadi, tahlil qiladi va tavsiflaydi.

² Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг “Ўзбек тилига давлат тили мақоми берилганининг ўттиз йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи”// 2019 йил, 21 октябрь// <http://uza.uz/oz/politics/>

Jahon tilshunosligida tibbiy lingvistikaga oid ko'plab ishlar qilingan. Z.R. Palutina, A.A. Leontyev, A. Ponomarenko³ kabi qator olimlarning ishlari tibbiy lingvistikaga oid. O'zbek tibbiy lingvistikasining ildizi zardushtiylikning muqaddas "Avesto" kitobi, Mahmud Koshg'ariyning "Devonu lug'otit turk" asari, Ibn Sinoning "Tib qonunlari", "Urjuza" kitoblariga borib taqaladi. O'zbek tilshunosligida ham bu sohada olib borilgan ilmiy tadqiqotlar talaygina. Masalan, N.I.G'aybullayeva⁴, F.I.Abdulxairova⁵, U.Sh.Ahmadova⁶larning tibbiy birliklarni o'rganish bilan bog'liq tadqiqotlari yuqoridagi fikrimizning isbotidir.

Butun dunyoga mashhur bo'lgan sharq tabobatining asoschisi Ibn Sinoning "Tib qonunlari" kitobida keltirilgan ayrim kasallik nomlari, shifobaxsh o'simlik nomlari, dori vositalarining nomlari bugungi kun jahon tibbiyot terminologiyasi uchun asos bo'lgan deyishimiz mumkin. Fikrimizning dalili sifatida X asrdayoq Ibn Sino tomonidan ta'rif berilgan kasalliklar-u, davo xususiyatiga ega bo'lgan shifobaxsh o'simlik nomlarini, dori-darmonlarni keltirishimiz mumkin: *tog'un kasalligi*, *vabo kasalligi*, *chechak kasalligi*(chechakni yuqumli kasalliklar sirasiga kirishini birinchilardan bo'lib aytgan), *teri kasalliklarini—teri berchligi(fillik)* deb umumlashtirgan. Ibn Sino kasalliklarga, shifobaxsh o'simliklarga nom berish turli tomondan bo'ladi deb ta'kidlaydi. Masalan, dorivor o'simlik hisoblangan "*xanzal*"(lotincha nomlanishi shunday)ni *Abu Jahl tarvuzi (xalq orasida achchiq tarvuz deb yuritiladi)* deb ataydi, ya'ni uning nomi birinchi yetishtirgan qabila va shaxs nomi bilan bog'liq. Yoki *tog' zaytuni*, *dengiz o'ti*, *cho'l yalpizi* –bu shifobaxsh o'simliklar nomlari yetishtirilgan hudud nomi bilan bog'liq. Ayrim kasallik nomlari etimologiyasi kasallik ko'rinishini nimadirga qiyosi natijasida hosil qiladi: *sher kasalligi (moxov kasalligini)*, *tulki kasalligi (soch to'kilishini)*, *arslon kasalligi (saratonni)* kabi.

Shifobaxsh o'simliklarning foydali xususiyatlarini qadim zamonlarda ham xalqimiz bilishgan va ulardan turli xastaliklarni davolash uchun foydalangan. Shifobaxsh o'simliklar ko'plari ilmiy o'rganilib, tibbiyotda keng qo'llanilmoqda.

"Dardni bergan Olloh shifosini ham beradi" degan hikmat xalqimiz orasida shakllangan. Haqiqatdan, o'limdan boshqa barcha kasalliklarning shifosi bordir. Shifoni esa buyuk zot nabototda, hayvonotda va tabiat qo'ynidagi boshqa ne'matlarda qilib qo'ygan. Ana shunday shifobaxsh ne'matlardan biri yurtimizda ko'p uchraydigan *sedanadir*.

Sedana - o'zbekchada **sedana**, arabchada **shuniz**, forschada **siyohdona**, ya'ni **qora dona**, ruschada **чернушка посевная**, lotinchada **Nigella sativa** deb ataladi.⁷ Qur'oni karimda barcha ilmlar mujassam, shu jumladan tibbiyot fani ham. "Hadis"da "Sedana o'limdan boshqa barcha xastaliklarga shifodir. Sedana non bodlarini suradi. Boshning yarim og'rish va ich ketishini to'xtatadi. Yuzning qiyshayishi, sakta, qiynalib va bosinqirab uxlash, xotira faromushligi, bosh aylanishi va ko'z oldining qorong'ulashuvi kabi xastaliklarda sedana juda foydalidir."⁸ deyilgan.

³ Пономаренко, Ирина Николаевна. Симметрия/асимметрия в лингвистике текста: автореферат дис. ... доктора филологических наук: 10.02.19 / Кубан. гос. ун-т. - Краснодар, 2005. - 35 с.

⁴ Гайбуллаева Н.И. Ўзбек тилида эвфемизмлар (тиббий даврий нашр материаллари асосида). Филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олиш учун ёзилган дисс. Бухоро — 2019. — 148 б.

Гайбуллаева Н.И. Ўзбек тилида эвфемизмлар қисқача изоҳли лугати// . Тошкент : Академнашр-2019 -77 б.

⁵ Абдулхайрова Ф.И.Ўзбек тилида тиббиёт атамаларининг метафорик манзараси. Филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олиш учун ёзилган дисс... автореферати. Тошкент – 2021. -58 б.

⁶ Ахмадова У.Ш. Перифразаларнинг социал ҳосланиши. Филология фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олиш учун ёзилган дисс. Бухоро – 2021. -151 б.

⁷ Ахмад Муҳаммад Турсун. Седана барча дардларга шифо.- Тошкент. 2007.-33 б.

⁸ Маҳмудхон Маҳмуд. 1001 тиббий ҳикмат.—Т.: 2013. — Б.-13.

Tabobatda sedananing shifobaxsh xususiyatlari aniqlangan.⁹ Uning dorivor xususiyatlari ham farmakologiyada o'rganilgan.¹⁰ Mazkur maqolada biz sedananing lingvistik jihatlariga asosiy e'tiborni qaratamiz:

Sedana shifobaxsh o'simligining etimologiyasi Beruniyning "Kitob as-saydana" dorivor o'simliklarning xususiyatlari haqidagi lug'at kitobiga borib taqaladi: lotinchada **Nigella sativa** deb nomlanadi. Yevropa, Misr, Hindistonda uni dalada ekadilar. Eronda esa, qadimdan yovvoyi holda o'sadi. Markaziy Osiyoda non ustiga sepadilar.¹¹ Uning nomi o'zi anglatgan ma'noga qarab berilgan. Ot so'z turkumiga mansub bo'lib, otning fitonimlar guruhiga kiradi.

Sedana nomining kelib chiqishi etimologik jihatdan **siyoh tuxmadan**, ya'ni qora urug'dan kelib chiqqan. Qadimgi giyohshunoslikka oid kitoblarda **kamuni** yoki **shuniz** deb nomlanadi. **Kamun**—bu zira bo'lib, bunday deb atalishiga sabab, tashqi tomondan ziraga o'xshaganligi va mushtarak xususiyatlari ham ziraga xosligidandir.

Sharq xalqlari sedanaga chiroyini oshiruvchi o'simlik sifatida qarashgan:

*Bo'lsin desang agar chiroyli yuzing,
Issiq bo'lsin desang agar yulduzing,
Rangim tarovatli bo'sin desang boz,
Sedana yeyishni odat qil o'zing.
Yuzda paydo bo'lsa nogohonda shal,
Ertami yoki kech, bo'lsa qay mahal,
Meni yoqqa solib, surka yuzingga,
Yuz shakli tez kunda bo'lajakdir hal.
Kuching ketib, biroz bo'lganda qari,
Senga qaramasa oy yuzli pari,
Sedana yog'idan ichaver har kun,
Sen tomon parilar keladi bari.*

Yuqoridagi parchadan ma'lum bo'ldiki, sharq xalqlari poetikasida sedana lingvomadaniy jihatdan ramziy ma'no kasb etgan, ya'ni u chiroyini oshiruvchi o'simlik hisoblangan. Tabobatda **sedananing foydasi, sedana moyi, sedana xususiyatlari, sedananing dorivor xususiyatlari** kabi [ot+ot] qolipidagi moslashuvli birikmalardan ko'p foydalaniladi. Bundan tashqari tilimizda **sedanali non** birikmasi ham ko'p ishlatiladi. Sedana asosli ushbu yasama so'zlar **sedanali, sedanasiz, sersedana** lug'at qatlamimizni boyitgan.

Tilimizda sedanaga nisbatan "**bepul davolovchi tabib**" perifrasi qo'llaniladi. Nafaqat sedana, balki boshqa barcha foydali, shifobaxsh o'simliklar nutqimizda o'ziga xos perifrazalarga ega. E'tibor beradigan bo'lsak, o'simliklar ziravor o'simliklar, tolali o'simliklar, foydali o'simliklar, shifobaxsh o'simliklar kabi qator belgiga va vazifasiga ko'ra nomlanishlarga ham ega. Shulardan "**shifobaxsh**" so'zining o'zi o'simliklarning inson organizmi uchun foydali ekanligini, tanaga shifo baxsh etishini ko'rsatib turibdi, yoki dorivor o'simliklar birligiga e'tibor qilsak, aynan shu "dorivor" so'zi o'simlikning davolovchi xususiyatga ega ekanligini o'zida mujassamlashtirgan.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг "Ўзбек тилига давлат тили мақоми берилганининг ўттиз йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқи"// 2019 йил, 21 октябрь// <http://uza.uz/oz/politics/>
2. Doncu, Andronache -2014. -B-348 .
3. Mahmud Hasaniy, Surayyo Karimova. Navoiy davri tabobati. –T.: Ibn Sino,1991.—B. 178.

⁹ Ибн Сино. Тиб қонунлари.-Т.1993. 2-жилд. -Б.-591.

¹⁰ Имомов О.Н. О'zbekistonning foydali o'simliklari. Namangan-2021. О'quv-majmua.

¹¹ Гиёсиддин Жазоирий. Гиёҳлар тилга кирганда. —Т.: 2013. —Б.-44

МУНДАРИЖА

ТИЛШУНОСЛИКНИНГ НАЗАРИЙ ВА АМАЛИЙ МУАММОЛАРИ

<i>Ercan Alkaya</i> <i>Tuğba Gökbayir</i>	Tarixdan to hozirgi kungacha turkiya va o'zbekiston orasidagi adabiy aloqalar	4
<i>Mahirə Hüseynova</i>	Mahmud Kaşğarinin “Divan”inda əksini tapan bəzi leksik vahidlərin müasir aərbaycan və özbək dillərində paralellərinin müqayisəli təhlili	7
<i>Бердиалиев А.</i>	Семантик-сигнификатив парадигматика ва унинг ўзига хос баъзи хусусиятлари ҳақида	10
<i>Ibrohimov Elchin Ali o'g'li</i>	Muhakemetü'l lugateyn eserinin türkçe'ye katkıları	13
<i>Искандарова Ш.М.,</i> <i>Икромов Г.А.</i>	Замонавий ўзбек драмаларининг лисоний хусусиятлари ҳақида	17
<i>Жуманазарова Г.У.</i>	Халқ дostonларида метафораларнинг лисоний ва поэтик табиати (булбул ва гул метафоралари мисолида)	18
<i>Аунурə Əliyeva</i>	“Kitabi-dədə qorqud” dastani və aǵdam rayonunun bəzi etnotoponimləri	21
<i>Abuzalova M. Q., Islomova Sh. I., Mirjonov N. N.</i>	Shifobaxsh o'simlik nomlarining lingvistik xususiyatlari (sedana dorivor o'simligi misolida)	27
<i>Jo'rayeva B., Ubaydova H.</i>	O'zbek paremalarida antonimiya	30
<i>Жамолиддинова Д.М.</i> <i>Махмудова Д.</i>	Бадий матнда терминларнинг лингвомаданий хусусиятлари	32
<i>Кərimova İradə Məzahim qızı</i>	“Ağa” apelyativli antroponimlərin arxaikləşmə ünsürləri	34
<i>Sevinc Sadiqova</i>	Azərbaycan ədəbi dilində arxaikləşmiş leksik vahidlər	37
<i>Könül İbrahim qızı Səmədova</i>	Azərbaycan dilinin şimal ləhcəsi dialektlərində zərf və qıpçaq dilinin inteqrasiyası	41
<i>Джураева С.Б.</i>	Истифодаи як воъиди фразеологии соматикй дар «Тарљумай «Таърихи Табарӣ»	43
<i>Vafoyeva M., Nishonova M.</i>	Uyushiq juft so'zlar haqida ba'zi mulohazalar	47
<i>Qurbonov Z. O.,</i> <i>Bo'riboeva M.Z.</i>	Qipchoq lahjasidagi salbiy ma'noga ega sifat so'z turkumiga oid ayrim so'zlar izohi	49
<i>Гафуров Б.З.</i>	Медицинская лексика в текстах рекламы для детей (на материале русского и узбекского языков)	52
<i>Siddiqova Sh.I.</i>	O'ziniki bo'lmagan ko'chirma gaplarda olmoshlarning ifodalanishi	54
<i>Norova G.M.</i>	O'zbek tilida o'rin-payt ma'nosini ifodalovchi so'zlarning lingvoareal tadqiqi	56
<i>Алиева Ш.А.</i>	Деривация ва унинг турлари ҳақида	59
<i>Хайдаров Ш.</i>	Тилшуносликда концепт атамасининг талкинлари	61
<i>Ф.Ибрагимова</i>	Бадий матнда эллипсис ва жим қолиш муносабати	68
<i>Бердиев Х. Х.</i>	“Девону луғотит турк” материалларининг лингвопоэтика масалалари тадқиқидаги ўрни	71
<i>Хаджимусаева Н.Н.,</i> <i>Шеркузиев Х. Х.</i>	“Орзигул” дostonининг поэтик синтаксиси	74
<i>Эшмуродов А.</i>	“Холдорхон” дostonида кўлланган шевага оид баъзи сўзларнинг таҳлили	77
<i>Умаров И.</i>	“Маликаи айёр” дostonидаги кўп маъноли сўзларнинг этимологик, семантик ва стилистик тадқиқи	80
<i>Allamberganova M.</i> <i>Allambergenov D.</i>	“Drevneturkskiy slovar” lug'atining turkiyshunoslikdagi ahamiyati	85
<i>Vabayeva Püstəxanım</i> <i>Tədbir qızı</i>	Anar yaradiciliğında toponimlərin lingvistik xüsusiyyətləri	87
<i>Дехканова О. К.</i>	Об основных типах фразем с лексическим компонентом слов-фитонимов в узбекском, таджикском и английском языках	91